

ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ:

«Η ΛΙΜΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΑ»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: Τ. ΚΟΣΜΑΚΗ - Δ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΣΦΑΝΤΟΥ ΕΛΕΝΗ

I. Η Ύδρευση της Αθήνας από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή.

Από την αρχαιότητα η Αθήνα συνδέει την ιστορία της με ένα βασικό πρόβλημα: τη λειψυδρία. Και αυτό γιατί τα επιφανειακά νερά ήταν πάντα λιγοστά, καθώς δεν υπάρχουν μεγάλα ποτάμια και λίμνες στην Αττική γη. Το σημαντικότερο ιστορικό έργο για την υδροδότηση της πόλης των Αθηνών ήταν το Αδριανέιο Υδραγωγείο που κατασκευάστηκε από τον Αυτοκράτορα Αδριανό (134 - 140 μ.Χ.), το οποίο μαζί με τη Δεξαμενή υδροδοτούσαν την περιοχή της Αθήνας μέχρι την εποχή της Τουρκοκρατίας. Το 1870 ανακατασκευάστηκε η Αδριανέιος Δεξαμενή, φτάνοντας στα 2.200κ.μ. χωρητικότητα και λειτούργησε μέχρι και το 1940. Μέχρι το 1924 η Αθήνα υδρεύεται κυρίως από τα νερά των πηγών της Πάρνηθας και από τον υπόγειο υδροφόρο.

1926 - Σήμερα.

Το 1925 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Αμερικανικής Εταιρείας ULEN και της Τράπεζας Αθηνών για τη χρηματοδότηση και κατασκευή έργων ύδρευσης της Πρωτεύουσας. Το πρώτο μεγάλο έργο ήταν η κατασκευή του φράγματος του Μαραθώνα, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 1926 και ολοκληρώθηκε το 1929, μαζί με την ενωτική σήραγγα Μπογιατίου. Το φράγμα είναι τοξωτό και επενδεδυμένο με Πεντελικό μάρμαρο, ιδιαιτερότητα μοναδική σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα δύο προαναφερθέντα έργα, μαζί με το Διυλιστήριο Γαλασιού και το δίκτυο διανομής Αθήνας και Πειραιά αποτελούν την πρώτη οργανωμένη προσπάθεια για την ορθολογική ύδρευση της Αθήνας. Αργότερα, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης του πληθυσμού της Αθήνας, κρίθηκε αναγκαία η χρησιμοποίηση των νερών της φυσικής λίμνης Υλίκη στη Βοιωτία. Το φράγμα που βρίσκεται επί του ποταμού Μόρνου, είναι το ψηλότερο χωμάτινο φράγμα της Ευρώπης, ύψους 126 μ. Τα υδραγωγεία του Μόρνου και της Υλίκης επικοινωνούν μεταξύ τους με ενωτικά υδραγωγεία. Η ύπαρξη των ενωτικών υδραγωγείων επιτρέπει τον έλεγχο, τη συντήρηση και την επισκευή των εγκαταστάσεων.

II α. Τεχνικά χαρακτηριστικά του Φράγματος Μαραθώνα:

- *Τύπος Φράγματος:* Βαρύτητας από σκυρόδεμα.
- *Μέγιστο ύψος Φράγματος:* 54 μ. (από θεμελίωση).
- *Μέγιστο πλάτος στη βάση:* 48 μ.
- *Πλάτος στέψης* (επίπεδο δρόμου κυκλοφορίας): 4,5 μ.
- *Μήκος στέψης:* 285 μ.
- *Υψόμετρο στέψης:* + 227 μ.υ.θ.
- *Υψόμετρο πόδα* (κατώτερο σημείο): + 173 μ.υ.θ.
- *Στάθμη υπερχείλισης:* + 223 μ.υ.θ., μήκους 100μ.
- *Είσοδος ασφαλείας στο εσωτερικό του φράγματος:* Βρίσκεται στην κατώτατη στάθμη του αναλημματικού τοίχου. (+173 μ.υ.θ.)

Εισροές προς τη Λίμνη Μαραθώνα:

- Ρέμα Κιούρκων.
- Ρέμα Καπανδριτίου.
- Ρέμα Βαρνάβα.
- Ρέμα Σταμάτας.
- Ρέμα Αγίου Στεφάνου.

II β. Τεχνικά χαρακτηριστικά του Τεχνητού Ταμιευτήρα Μαραθώνα:

- Επιφάνεια στη στάθμη υπερχείλισης: 2,45 τετραγωνικά χιλιόμετρα.
- Μέγιστο βάθος: 54 μ.
- Λεκάνη απορροής: 118 τετραγωνικά χιλιόμετρα.
- Μέση απορροή: 14,4 εκατ. μ³ /έτος.
- Μέγιστη χωρητικότητα: 41 μ³ /έτος.
- Μέγιστος ωφέλιμος όγκος: 34 εκατ. μ³ Είναι μικρότερος από τη χωρητικότητα της λίμνης, αποτελεί ωστόσο σημαντικό πολλαπλάσιο της μέσης ημερήσιας κατανάλωσης της Αθήνας, που είναι 800.000 κ.μ./24ωρο.
- Ο Ταμιευτήρας Μαραθώνα χρησιμοποιείται κυρίως για την αποθήκευση νερού για λόγους ασφαλείας.
- Πύργος Υδροληψίας: Κατακόρυφο κτίσμα ύψους 50μ.(επισκέψιμο), το οποίο βυθίζεται εντός του ταμιευτήρα κατά 40 – 45 μ.. Στο κατώτατο επίπεδο του λειτουργούν δυο βάνες, μέσω των οποίων διοχετεύεται το νερό στη σήραγγα Μπογιατίου. Ο Πύργος βρίσκεται σε υψόμετρο +187 μ.υ.θ. που είναι και το ελάχιστο υψόμετρο αντήσεως νερού (κατώτατη στάθμη λίμνης).
- Ενωτικό Υδραγωγείο Μαραθώνος – Γαλασιού.
- Σήραγγα Μπογιατίου: Μήκους 13.400 μ.

IIIα. Επιλογή θέσης ταμιευτήρα Μαραθώνα.

Οι παράγοντες για την επιλογή θέσης της κατασκευής της τεχνητής λίμνης του Μαραθώνα και του φράγματος της ήταν οι ακόλουθοι:

1. Η ύπαρξη καταρχήν ενός **φυσικού κοιλώματος**, το οποίο περιβαλλόταν από λόφους με ήπια κλίση πρηνών και το οποίο είχε ως φυσική διέξοδο του νερού ένα στενό άνοιγμα ανάμεσα στους λόφους, οδήγησε στην πρώτη σκέψη για επιλογή της θέσης.
2. Η **ήπια κλίση των πρηνών** γύρω από το κοιλώμα, η **καταλληλότητα των πετρωμάτων**, καθώς και η ύπαρξη **υψηλής βλάστησης** ως στοιχεία της φυσικής τοπογραφίας θεωρήθηκε πως θα εξασφάλιζαν την ομαλή λειτουργία της τεχνητής λίμνης. Η υψηλή βλάστηση και η κλίση των γύρω λόφων αποτελούν το φυσικό δρόμο των ομβρίων προς τη λίμνη και δημιουργούν όλη τη **λεκάνη απορροής** της λίμνης του Μαραθώνα. Τα στοιχεία αυτά ανταποκρίνονται ασφαλώς και σε εξαιρετικές νεροποντές, που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σε χείμαρρο τη ροή του νερού. Η καταλληλότητα του εδάφους προσφέρει σε όλη την περίμετρο της λίμνης μια προσίτη για τον άνθρωπο και τα ζώα **παραλίμνια όχθη**.
3. Στο φυσικό αυτό κοιλώμα **καταλήγουν** με φυσική κλίση τα προαναφερθέντα **ρέματα** της γύρω εκτεταμένης περιοχής. Άρα, η λίμνη θα μπορούσε να τροφοδοτείται όχι μόνο από το Υδραγωγείο της Υλίκης, αλλά να είναι ο **συλλεκτήρας** και του νερού των γύρω περιοχών.
4. Το στενό άνοιγμα του κοιλώματος, στα ανατολικά της περιοχής, δεν ήταν απαγορευτικά μεγάλο σε διαστάσεις, έτσι ώστε να μπορεί να κατασκευαστεί το φράγμα με την τεχνολογία της εποχής.

IIIβ. Παράγοντες που επηρεάζουν το περιβάλλον του ταμιευτήρα.

Ο ταμιευτήρας του Μαραθώνα βρίσκεται γεωγραφικά στα βόρεια βορειοανατολικά του Νομού Αττικής. Οι συνήθεις άνεμοι που πνέουν στη διάρκεια του χρόνου είναι οι βόρειοι – βορειοανατολικοί. Άρα η ατμόσφαιρα στο άμεσο περιβάλλον του ταμιευτήρα δεν επιβαρύνεται από την ατμοσφαιρική ρύπανση που δημιουργείται καθημερινά στην Αθήνα. Επίσης, δεν παρατηρείται η προσέγγιση του μολυσμένου αέρα από τη βιομηχανική περιοχή των Οινόφυτων, εφόσον παρεμβάλλονται ορεινοί όγκοι και η απόσταση είναι μεγάλη. Τα νερά της λίμνης ανανεώνονται, αφού εισέρχεται συνεχώς νερό από την Υλίκη και διαφεύγει προς το Υδραγωγείο του Γαλασιού. Υγρά απόβλητα θεωρείται πως δεν επιβαρύνουν τη λίμνη και ότι δεν αποξυγονώνονται τα νερά της. Συνεπώς, θεωρούμε πως δεν υπάρχει κάποιος ισχυρός περιβαλλοντικός παράγοντας που να επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον της λίμνης.

IVα. Επίδραση της λίμνης σε σχέση με: Το φυσικό περιβάλλον και τους βιοκλιματικούς παράγοντες.

Η κατασκευή της **τεχνητής λίμνης** σηματοδότησε την ευρύτερη περιοχή, όμορη ή μη, και άλλαξε την τοπογραφία – συνεπώς και την τοπιογραφία – καθώς και τους φυσικούς παράγοντες που επικρατούσαν. Πρόκειται για ένα από τα καλύτερα παραδείγματα επέμβασης του ανθρώπου στη φύση, η οποία **εντάχθηκε πλήρως στο περιβάλλον** και έγινε αναπόσπαστο στοιχείο αυτού, διατηρώντας και **εμπλουτίζοντας** συγχρόνως το **βίοτοπο** της περιοχής. Η άμεση περιοχή και όλη η λεκάνη απορροής αποτελούν πλέον προστατευόμενη περιοχή φυσικού κάλλους και απαγορεύονται το κυνήγι και η καλλιέργεια, η οποία επιτρέπεται μόνο σε επιλεγμένες παλαιότερες γεωργικές εκτάσεις. Οι καλλιέργειες είναι κυρίως αμπελώνες και ελαιώνες.

1. Το νερό της λίμνης και η παρουσία της βλάστησης, παράχθιας ή μη, συνεισφέρουν συνδυαστικά στη δημιουργία **περισστικού μικροκλίματος** με αυξημένη σχετική υγρασία αέρα και μειωμένη θερμοκρασία, καθώς και στο φιλτράρισμα της ατμόσφαιρας. Το μικροκλίμα διαχέεται προς τις κατοικημένες

περιοχές. Η περιαιστική δασική έκταση παίζει καθοριστικό ρόλο στη ρύθμιση του υδρολογικού κύκλου, στη συγκράτηση του εδάφους και στη διατήρηση ηπιότερου τοπικού κλίματος.

2. Η παρουσία του νερού ευνοεί την ανάπτυξη συγκεκριμένων ειδών υψηλής και πυκνής βλάστησης, η οποία αποτρέπει τη διάχυση του δροσερού αέρα και την κατευθύνει καταλλήλως στους οικισμούς και στις γεωργικές εκτάσεις της περιοχής. Οι χώροι πρασίνου της λεκάνης απορροής προστατεύουν την περιοχή από ισχυρούς ανέμους και ρεύματα, χωρίς να εμποδίζουν τον αερισμό για την ανακύκλωση της ατμόσφαιρας της λίμνης.
3. Ένα ιδιαίτερο στοιχείο που εμπλουτίζει το περιβάλλον και ταυτόχρονα συνδέει τους οικισμούς με τον περιαιστικό φυσικό χώρο είναι τα ρέματα με περιοδική ή μη ροή, τα οποία καταλήγουν στον ταμιευτήρα και των οποίων οι κοίτες ευνοούν την ανάπτυξη φυσικής βλάστησης και πανίδας, που έχουν οικολογική και αισθητική αξία. Ταυτόχρονα αποτελούν αεραγωγούς, που συμβάλλουν στην ανανέωση του αέρα των οικισμών από τη λίμνη.
4. Η **χλωρίδα** της περιοχής, σε όλη τη λεκάνη απορροής και στις όχθες περιλαμβάνει: κυρίως πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια, ευκαλύπτους, συκιές, ελιές, βελανιδιές, χουρμαδιές, λυγαριές και θαμνοειδή χαμηλή βλάστηση, όπως δάφνες και άλλα άγρια φυτά.
5. Η ανάπτυξη παρόχθιας βλάστησης, λόγω της ατμοσφαιρικής υγρασίας της λίμνης είχε ως συνέπεια την εμφάνιση **ψαριών, αμφιβίων και πουλιών**, που κατέστησαν τη λίμνη σε **υδροβιότοπο**. Τα ψάρια της λίμνης είναι κυρίως κυπρίνοι και λαζάνια, και σπανίως εμφανίζονται πέστροφες. Όσον αφορά στα πουλιά, οι **γλάροι** είναι οι μόνιμοι «κάτοικοι» της λίμνης με τις φωλιές τους στην παρόχθια βλάστηση και σε μεγάλο πληθυσμό. Η θέση της λίμνης σε σχέση με το υψόμετρο αποτελεί σημείο από όπου διέρχονται τα **αποδημητικά** πουλιά, όπως πάπιες, κολοβούτι (είδος πάπιας), χήνες, νερόκοτες και κύκνοι.

IVβ. Επίδραση της λίμνης και του φράγματός της σε σχέση με: Το ανθρώπινο δυναμικό.

Όσον αφορά στο οδικό δίκτυο της περιοχής, θεωρούμε πως με την κατασκευή του φράγματος **συνδέθηκαν συντομότερα οδικώς** οι άμεσες περιοχές μεταξύ τους, τα βόρεια προάστια και οι νέες προαστικοποιημένες περιοχές με την παραθαλάσσια ζώνη της βορειοανατολικής Αττικής, καθώς και με τη θαλάσσια οδό προς την Εύβοια, και οι αγροτικοί οικισμοί με την έξοδο στην Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας και με διοικητικές και εμπορικές λειτουργίες των προαστίων και του κέντρου της Αθήνας. Έτσι παρατηρήθηκε μια οικιστική και πληθυσμιακή εξέλιξη σε ένα, περιμετρικό της λίμνης, δίκτυο οικισμών.

IVγ. Επίδραση της λίμνης και του φράγματός της σε σχέση με: Τις υπάρχουσες οργανωμένες υπαίθριες διαμορφώσεις.

Στην περίπτωση της λίμνης του Μαραθώνα υπάρχουν διαμορφωμένοι και προσβάσιμοι υπαίθριοι χώροι, των οποίων η χωροθέτηση ακολουθεί τους όρους χωροθέτησης της κύριας λειτουργίας και διατίθενται περιοδικά για ψυχαγωγικές, αθλητικές ή άλλες δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου. Σε μια τέτοια κατηγορία χώρων ανήκουν τα διαμορφωμένα **«πλατώματα»** τα οποία συνλειτουργούν με τον περίπατο του φράγματος, και των οποίων η συμμετοχή του διαμορφωμένου πρασίνου δεν θεωρείται αμελητέα για την περιοχή. Η σύνδεση των πλατωμάτων αυτών αποτελεί μια γενικευμένη περιοχή αναψυχής, με τη δημιουργία μιας πορείας περιπάτου για κινήσεις πεζών, ποδηλάτων, αυτοκινήτων και χώρων στάθμευσης. Έτσι δημιουργείται ένα πλέγμα υπαίθριων χώρων, των οποίων η σχεδιαστική απαίτηση είχε ως πυρήνα τη θέα προς τη λίμνη και το φράγμα. Το θετικό στοιχείο στην επέμβαση αυτή είναι ότι δεν αλλοιώθηκε η τοπιογραφία της λίμνης, αντίθετα ενισχύθηκε το πράσινο που την περιβάλλει, αφού χρησιμοποιήθηκαν υλικά του τοπίου, όπως πέτρα και χώμα. Στη νότια πλευρά της εισόδου του φράγματος υπάρχουν τρία πλατώματα – άνω, μεσαίο και κάτω – τα οποία διαχωρίζονται από την κεντρική οδό και προσφέρουν χώρους αναψυχής με κιάσκια, αλάνες για παιχνίδι και πλακοστρωμένους περιπάτους. Στη βόρεια πλευρά της εισόδου του φράγματος υπάρχουν δύο πλατώματα, στο ψηλότερο εκ των οποίων βρίσκεται ένα αναψυκτήριο – εστιατόριο με προσανατολισμό τη θέα της λίμνης, που φιλοξενεί πολύ κόσμο σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Vα. Το Πεντελικό Κάλλος.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Φ.Ε.Κ. 755/88, καθορίζονται τα όρια του όρους Πεντέλης (βλ. Παράρτημα), που έχει κηρυχθεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με την υπ. Αριθμ. 25683/27.3.1969 απόφαση «περί κηρύξεως ορέων Υμηττού, Πεντελικού, Πάρνηθος, Κορυδαλλού και Αιγάλεω ως τόπων χριζόντων ειδικής προστασίας» (Φ.Ε.Κ. 236/Β/1969). Στο Άρθρο 2 καθορίζονται ζώνες προστασίας Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ και Ζ και στο Άρθρο 3 ορίζονται οι χρήσεις και οι όροι και περιορισμοί δόμησης στις ζώνες αυτές. Στην περιοχή μελέτης μας περιλαμβάνονται οι ζώνη Α και Δ και ορίζονται ως ακολούθως:

ΖΩΝΗ Α: Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως περιοχή αναψυχής, αθλητισμού και γεωργικής χρήσης. Επιτρέπεται η ανέγερση κτηρίων αναψυχής, αθλητισμού και ορειβατικών καταφυγίων. **ΖΩΝΗ Δ:** Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως περιοχή αναψυχής και επιτρέπεται μόνο η εγκατάσταση υπαίθριων και στεγασμένων καθιστικών και περιπτέρων που εξυπηρετούν την παραπάνω χρήση. Ο Νόμος αυτός προβλέπει και θέτει τις προοπτικές για την ανάπτυξη μιας ενιαίας δασικής έκτασης γύρω από την περιοχή των Αθηνών, με δημιουργία και ανάπτυξη ενός περιαιστικού πάρκου, το οποίο «λείπει» αυτή τη στιγμή από την Πρωτεύουσα. Περιλαμβάνει την ανατολική και βόρεια πλευρά της Πεντέλης, καθώς και ένα μεγάλο αριθμό περιοχών, από την Ανθούσα και τη Ραφήνα μέχρι το Καπανδρόνι και το Πολυδένδρι.

Vβ. Η ανάπτυξη του περιαιστικού πρασίνου.

Σύμφωνα με τον Α. Αραβαντινό χωρίζονται οι καθιερωμένες κατηγορίες χρήσεων εδάφους στις πόλεις, εκ των οποίων η 10^η κατηγορία αναφέρεται στις επιφάνειες πρασίνου, ελεύθερων χώρων και νερού, και περιλαμβάνονται διάφορα είδη κοινόχρηστου πρασίνου, όπως πάρκα, άλση, δάση, καθώς και υδάτινες επιφάνειες, όπως τεχνητές ή φυσικές λίμνες, ποτάμια, βιότοποι, θαλάσσιο μέτωπο και ρέματα. Στην ίδια κατηγορία παρουσιάζονται ζωολογικοί και βοτανικοί κήποι, ελεύθεροι χώροι συγκεντρώσεων για υπαίθριες γιορτές και περιπάτους. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι είναι δυνατόν να κατορθωθεί η εξασφάλιση δακτυλίων ελεύθερων χώρων και πρασίνου γύρω από την πόλη. Μια μορφή δακτυλίου θα μπορούσε να είναι η σύνδεση περιοχών αναψυχής με τη δημιουργία ενός περιμετρικού περιπάτου, για κινήσεις πεζών, εφίππων, ποδηλάτων. Η κατηγορία της περιοχής μελέτης δεν ανήκει στις «αστικές» λειτουργίες, ωστόσο μπορεί και συχνά πρέπει να συνδεθεί με τις άλλες χρήσεις της πόλης, οι οποίες σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα και γενικότερα με την ύπαιθρο. Εδώ φυσικά, εκτός από τις γεωργικές εκτάσεις, έχουμε και τα δάση, που πέρα από την οικονομική τους σκοπιμότητα προσφέρονται και για την αναψυχή μαζί και με άλλους ελεύθερους χώρους. Οι ιδέες για διείσδυση της υπαίθρου στις περιοχές κατοικίας έχουν αποτελέσει «κλασικές» προδιαγραφές στη σχεδίαση των πόλεων.

Συμπερασματικά, η αρμονική συμβίωση της πόλης με το φυσικό περιβάλλον απαιτεί τη θεώρηση του ανθρώπου και της φύσης ως δύο επιμέρους τμημάτων ενός ενιαίου συνόλου. Το πράσινο, και γενικότερα το φυσικό περιβάλλον του αστικού και περιαιστικού χώρου αποτελεί το ευρύτερο οικοσύστημα της πόλης, μέσα στο οποίο ο άνθρωπος πρέπει να προσαρμοστεί και να αναπτυχθεί ως βιολογικό και κοινωνικό ον.

Vγ. Η Πρόταση ανάπτυξης της περιοχής.

Ο **γενικός μας στόχος** ήταν εξαρχής η **αναγνώριση της σπουδαιότητας** του υπάρχοντος διαμορφωμένου φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος στην περιμετρο της λίμνης του Μαραθώνα. Ύστερα από την ανάλυση των δεδομένων που συνθέτουν το περιβάλλον αυτό, αποτέλεσε ειδικότερο στόχο μας η **διατήρηση και προστασία** του φυσικού τοπίου και των ήδη διαμορφωμένων υπαίθριων χώρων. Με βάση αυτά, προτείνουμε να **ενισχυθεί ο χαρακτήρας** της περιοχής ως «πνεύμονας» πρασίνου, ως υδροβιότοπος και ως τόπος ανάπαυσης και αναψυχής. Επιπροσθέτως, προτείνουμε να ενταχθούν οι διαμορφωμένοι υπαίθριοι χώροι σε ένα γενικότερο δίκτυο χώρων, με την **προσθήκη νέων όμοιων χώρων** και με την **οργανωμένη λειτουργία** αυτών ως τόπων δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου με ήπια χρήση.

Το διάταγμα καθορισμού ζώνων προστασίας του Όρους Πεντέλη, σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. 755/88, που ορίζει ως προστατευόμενη «Περιοχή Πεντελικού Κάλλους» την ευρύτερη περιοχή, ενίσχυσε την άποψή μας περί διατήρησης, προστασίας και **δημιουργίας ενός περιαιστικού πάρκου αναψυχής και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης**, αλλά και **πηγή αισθητικής απόλαυσης**, με άξονα το υδάτινο στοιχείο.

Συγκεκριμένα, θέλουμε να δημιουργήσουμε στο βόρειο-ανατολικό τμήμα της λίμνης ένα **δίκτυο νέων υπαίθριων χώρων**, οι οποίοι θα περιλαμβάνουν:

A) **Υπαίθρια καθιστικά και διαδρομές** περιπάτων μέσα στο δάσος, αλλά και κοντά στην όχθη της λίμνης.

B) **Σηματοδοτημένες διαδρομές** για ποδηλάτες και έφιππους. (Ήδη η περιοχή αποτελεί προορισμό για τους ποδηλατικούς και περιπατητικούς συλλόγους, καθώς και για μεμονωμένους ποδηλάτες.)

Γ) Αλάνες για παιχνίδι κοντά στο υπάρχον οδικό δίκτυο (καλαθοσφαίριση, ποδόσφαιρο, παιδική χαρά).

Τα τελευταία χρόνια έχει χαθεί η σημασία των εγκαταστάσεων της Ε.Υ.Δ.Α.Π. στο νότιο-ανατολικό τμήμα της λίμνης, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει οργανωμένη χρήση αυτών. Στα σημεία αυτά (πλατώματα) θα μπορούσε να προβλεφθεί ένας **επαναπροσδιορισμός των λειτουργιών** από την τοπική κοινωνία Δήμων και Κοινοτήτων, με οργανωμένες πολιτιστικές **εκδηλώσεις**, ήπιας μορφής.

Θεσμικά, η περιοχή θα μπορούσε να ενταχθεί σε ένα συνολικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα (που ήδη εν μέρει πραγματοποιείται) από την Ε.Υ.Δ.Α.Π. σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας. Στόχος του προγράμματος αυτού θα είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Σε μια εποχή που οι υδάτινοι πόροι μειώνονται και το νερό θεωρείται αγαθό σε ανεπάρκεια καθώς και κοινωνικό και πολιτιστικό αγαθό του κόσμου μας, η δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης και η ευαισθητοποίηση των παιδιών είναι επιτακτική ανάγκη.

Σε συνδυασμό με το πρόγραμμα ανάπτυξης των αθλητικών εγκαταστάσεων και του κωπηλατοδρομίου στο Σχοινιά για τους Ολυμπιακούς του 2004, το προαναφερθέν εκπαιδευτικό πρόγραμμα, θα μπορούσε μελλοντικά να ενταχθεί σε μια ολοκληρωμένη διαδρομή εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Στο **χάρτη της πρότασης** επέμβασης παρουσιάζονται οι νέες χωροθετήσεις και οι νέες δραστηριότητες και χρήσεις της περιοχής.

